

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

21 май 2014 година

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. В кой от редовете е допуснатата правописна грешка?

- А) избягали, избелели, изгорели
- Б) картечница, католичка, кълвач
- В) настройки, фамилии, героизъм
- Г) изгърбен, вързвам, върховен

2. В кой от редовете е допуснатата правописна грешка?

- А) охлюв, стратег, заряд
- Б) прегръдка, калъфка, книшка
- В) връстник, частник, съвестно
- Г) отгатвам, сготвен, сговорчив

3. В кое от изреченията НЕ е допуснатата правописна грешка?

- А) Дървото, което с много любов засадих преди няколко месеца, вече се раззелени.
- Б) Бе взето решение тази година повече ученици да участват в олимпиядата по химия.
- В) След заседанието съобщи, че е съгласен със всички забележки, отправени към него.
- Г) Беше необходимо да изчакам няколко минути, докато лекарът се върне в кабинета.

4. В кое от изреченията е допуснатата правописна грешка?

- А) Неговият многообещаващ талант се разкри още по време на първата самостоятелна изложба.
- Б) Имах много служебни задължения през седмицата и новата книга остана недокосната от мен.
- В) Мой близък приятел си намери работа като асистент режисьор в известен столичен театър.
- Г) При четиритактовия двигател работният цикъл се извършва за четири хода на буталото.

5. В кое от изреченията е допуснатата правописна грешка?

- А) През лятото планирам да разгледам забележителностите на Южна Франция.
- Б) Нашата страна е Парламентарна република с ясно разделение на властите.
- В) Сред основните задачи на Европейския съюз е осигуряването на вътрешен пазар.
- Г) Един от основните белези на Просвещението е неговата свързаност с науката.

6. В коя от подчертаните думи е допуснатата граматична грешка?

Няколко работници (А) от фирмата за почистване на пътищата се бяха събрали около четирите автомобила (Б), закъсали в снега. До тях двама полицая (В) спираха движението, за да работят нормално двата снегорина (Г).

7. В кое от изреченията е допуснатата граматична грешка?

- А) Червените и жълтите квадратчета на ризата ми сякаш образуваха пъстра мозайка.
- Б) Бурните и студени морски вълни свирепе се блъскаха в скалите край брега.
- В) Обяви пред всички, че иска той да е организаторът на събитието тази година.
- Г) На първото заседание беше приет новият правилник на Министерски съвет.

8. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) На проведеното заседание бяха поканени новият и старият президент на фирмата.
- Б) Предлагаме да запознаем с проблема както старите, така и новите ни колеги.
- В) Жената сложи на масата хляб, масло и сирене, предполагайки, че момчето е гладно.
- Г) Ще се видя и ще се запозная с всички хора, дошли на тържеството по повод юбилея.

9. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Автобиографията, както и попълненият формуляр за участие в конкурса, са подадени в срок.
- Б) Замислен за проблемите на децата си, възрастният човек се разхождаше самотен в пустия парк.
- В) Залата на летището, изпълнена със заминаващи пътници и с техни близки, жужеше като кошер.
- Г) Дебютният филм на младия режисьор обаче не беше сред номинираните за наградата на фестивала.

10. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) От пътуването си в Испания донесе много рисунки и скици и сега ги разглеждаше внимателно и с умиление.
- Б) Беше позадрянал край камината, стоплен и отпуснат след дългия път и умората, която не усети, докато шофираше.
- В) Когато детето излезе от водата, по гладката му кожа се стичаха едри капки, които блестяха на слънцето.
- Г) Баща му дойде в офиса, без да го предупреди и младежът се изненада много, когато чу гласа му в коридора.

11. В кое от изреченията НЕ е допусната лексикална грешка?

- А) Спортистът внезапно реши да стимулира контузия пред останалите, за да не участва в последните тренировки.
- Б) В края на първия си тежък работен ден младата репортерка се чувстваше твърде уморена и изтощена от умора.
- В) В знак на почит към върховния бог жреците извършвали ритуали, по време на които принасяли в жертва домашни животни.
- Г) След дълги колебания бях решил, че още в петък сутринта си отивам на Ямбол, а в неделя ще отскоча и до Бургас.

12. В кой от редовете фразеологичните словосъчетания са антоними?

- А) държа и хляба, и ножа – отпускам си устата
- Б) държа в сянка – отпускам ръце
- В) държа изкъсо – отпускам юздите
- Г) държа юздите – отпускам колана

13. От кое стихотворение е посоченият откъс?

*Стресни се, племе закъсняло!
Живейш ли, мреш ли, ти не знайш!
След теб потомство иде цяло –
какво ще да му завещайш?*

- А) „Линее нашто поколение“
- Б) „Отечество любезно“
- В) „Песента на човека“
- Г) „Обесването на Васил Левски“

14. В кой ред всички стихотворения са написани от Елисавета Багряна?

- А) „Кукувица“, „Сиротна песен“, „Песен за човека“
- Б) „Стария музикант“, „Пловдив“, „Ще бъдеш в бяло“
- В) „Вечната“, „Потомка“, „Стихии“
- Г) „Линее нашто поколение“, „Дяволско“, „Стихии“

15. Иво и Стоичко Влаха са герои от творбата:

- А) „Последна радост“
- Б) „Мечтатели“
- В) „Чичовци“
- Г) „Ралица“

16. Коя от изброените творби е разказ?

- А) „Къщата“
- Б) „Левски“
- В) „Косачи“
- Г) „Линее нашто поколение“

17. Коя от посочените творби показва способността на хората да се обединят около национална идея?

- А) „Железният светилник“
- Б) „Да се завърнеш...“
- В) „Гераците“
- Г) „Занемелите камбани“

18. В поетическите творби на коя двойка автори присъства образът на града като пространство на злото?

- А) Атанас Далчев, Никола Вапцаров
- Б) Иван Вазов, Алеко Константинов
- В) Пенчо Славейков, Пейо Яворов
- Г) Димчо Дебелянов, Христо Смирненски

19. Разрушаването на класическия стих и фрагментарността са водещи характеристики за поетическия език на:

- А) Христо Смирненски
- Б) Атанас Далчев
- В) Иван Вазов
- Г) Гео Милев

20. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно?

- А) Художествените принципи на реализма са водещи при изобразяване света на българското село в творчеството на Елин Пелин.
- Б) За символизма е характерно специалното внимание към поетическата форма.
- В) Патриотичният патос е определящ за творчеството на експресионизма.
- Г) Неоромантичката идея за гордата и силна личност е ръководеща за индивидуализма в българската литература.

21. Каква композиционна функция изпълнява убийството на Индже от Найден Гърбавото в разказа „Индже“ на Йордан Йовков?

- А) епилог
- Б) експозиция
- В) развързка
- Г) завръзка

22. Какво е подчертаното изразно средство?

*Под черните крила на дебнещата смърт
привеждаме чела със трънени венци...*

- А) олицетворение
- Б) символ
- В) метонимия
- Г) сравнение

Прочетете двата текста и изпълнете задачите към тях (от 23. до 34. включително)!

ТЕКСТ 1

На извънредна пресконференция българските представители на Световната здравна организация съобщиха тревожния факт, че българските малчугани все по-бързо се нареждат по затлъстяване до връстниците си от Западна Европа и от САЩ. Всеки пети ученик у нас е с наднормено тегло, а България е на второ място в света след САЩ по затлъстяване в тази възрастова група. Все по-динамичният начин на живот на родителите, изобилието от консерванти и нездравословни храни на пазара, пренебрегването на двигателната култура и масовото навлизане на телевизията, компютрите и електронните игри, които заместиха спорта и игрите навън, допринасят в най-голяма степен за тази плашеща тенденция.

Освен това у нас продължава да **битува схващането**, че щом едно дете е пълничко и си похапва добре, то е здраво. Съвременните медицински проучвания обаче показват, че наднорменото тегло води до ранна хипертония и диабет при децата. Във връзка с това лекарите препоръчват да планирате какво ще сложите на трапезата си поне няколко дена по-рано. Това дава по-добра възможност да разнообразите храненето. Седмичното меню е здравословно, когато в него са включени основните групи храни. В основата стоят зърнените храни, картофите, зеленчуците и плодовете. На тях трябва да се набляга, защото съдържат значителни количества растителен белтък, фибри, витамини и полезни микроелементи. Други много важни храни са белтъчните – месо, риба, яйца, бобови растения, ядки, мляко и млечни продукти. Чрез тях подрастващият организъм си набавя т.нар. аминокиселини, калций и витамини. Други храни, които трябва да се приемат, но с мярка, са висококалоричните мазнини. От тях за предпочитане са зехтинът и царевичното олио, което е богато на алфалиноленова киселина. Захарта и сладките изделия също са висококалорични, но не съдържат необходимите за организма витамини и минерали. Освен това често точно тези изделия се предлагат в съчетание с вредни мазнини, което създава допълнителна опасност от напълняване.

ТЕКСТ 2

Чл. 1. (1) С тази **наредба** се уреждат изискванията за осигуряване на здравословно хранене на учениците, организирано в ученически столове, бюфети и автомати за закуски и напитки на територията на училища, общежития и бази за спорт, отдих и туризъм на ученици.(...)

Чл. 6. В ученическите столове, бюфети и в автоматите за закуски и напитки не трябва се предлагат:

1. пържени картофени и зърнени изделия;
2. екструдирани зърнени продукти с добавена мазнина;
3. пържени ядки;
4. пържени тестени изделия;
5. сладкарски продукти с високо съдържание на мазнина и захар – торти и пасти със сметанов и/или маслен крем, сиропирани сладкиши.(...)

Чл. 11. В ученическите столове трябва да се осигури разнообразие на хранителни продукти, като ежедневно се включва в менюто най-малко по един представител от следните групи храни:

1. хляб, хлебни и макаронени изделия, тестени изделия, ориз, жито и други зърнени храни и картофи (...)

Чл. 12. Осигуряването на пълнозърнести продукти се извършва чрез включване в менюто:

1. само на пълнозърнест хляб най-малко два пъти седмично;
2. на пълнозърнести макаронени изделия – макарони, юфка, спагети или закуски на зърнена основа най-малко един път седмично.

23. От коя сфера на общуване е текст 1?

- А) от институционалната сфера
- Б) от медийната сфера
- В) от естетическата сфера
- Г) от битовата сфера

24. Каква функция изпълнява текст 1?

- А) Рекламира определена група хранителни продукти.
- Б) Оспорва обективни факти от областта на диетологията.
- В) Информира за затлъстяването и за здравословните храни.
- Г) Формира представи за естетична външност.

25. Какво е значението на словосъчетанието *битува схващането*, използвано в текст 1?

- А) съществува становището
- Б) налага се противоречието
- В) проповядва се идеята
- Г) налице е опозицията

26. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според текст 1?

- А) Затлъстяването на подрастващите в България е проблем, от който страдат и западноевропейските, и американските им връстници.
- Б) Можем да си осигурим разнообразно хранене, ако започнем предварително да планираме с какво ще се храним.
- В) Храни като месото, рибата, яйцата, бобовите растения и ядките трябва да се избягват, защото съдържат вредни мазнини.
- Г) Слабата двигателна култура в съчетание с нездравословните храни са фактори, които довеждат до затлъстяването на учениците.

27. От коя сфера на общуване е текст 2?

- А) от естетическата сфера
- Б) от научната сфера
- В) от медийната сфера
- Г) от институционалната сфера

28. Кое от посочените твърдения се отнася до текст 2?

- А) Наредбата изпълнява регулираща функция.
- Б) Наредбата изпълнява осведомителна функция.
- В) Наредбата е изчерпателна и въздействаща.
- Г) Наредбата манипулира общественото мнение.

29. Думата *наредба*, използвана в текст 2, е:

- А) езикова единица от уличния жаргон
- Б) езикова единица от юридическата лексика
- В) експресивно натоварена езикова единица
- Г) езикова единица от териториален диалект

30. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според текст 2?

- А) В ученическите столове, в бюфетите и в автоматите за закуски трябва да се преустанови предлагането на пържени храни.
- Б) Сладкарските продукти с високо съдържание на мазнина и захар са в списъка със забранени храни в ученическите столове.
- В) Необходимо е хлябът и всички видове макаронени и тестени изделия да бъдат изключени от менюто в ученическите столове.
- Г) На учениците е необходимо да се осигури консумация на пълнозърнести макаронени продукти най-малко веднъж седмично.

31. Изброени са факти от двата текста, както и факти, които липсват в тях. В свитъка за свободните отговори запишете САМО буквите на ЧЕТИРИТЕ факта, които ПРИСЪСТВАТ в посочените текстове.

- А) В бюфетите и в автоматите за закуски и напитки могат да се предлагат десерти на млечна, млечно-плодова, зърнена, зърнено-плодова основа.
- Б) Здравословното хранене на учениците е регламентирано на територията на училища, общежития и бази за спорт, отдых и туризъм на ученици.
- В) Специалистите са доказали, че ранната хипертонията и диабетът при децата са следствие от наднорменото тегло.
- Г) Консумацията на готварска сол се намалява чрез включване в менюто на туршии само през зимния сезон и предлагане само на обяд до един път седмично.
- Д) Проблемите с теглото при възрастните хора у нас често се свързват с липсата на достатъчно средства за пълноценно хранене и спорт.
- Е) В основата на седмичното здравословно меню следва да се залагат зърнени храни, картофи, зеленчуци и плодове.
- Ж) Също като при възрастните индексът на телесната маса на децата е възможно да бъде изчислен, но чрез малко по-различна формула.
- З) Сладките изделия са висококалорични и често се предлагат в съчетание с вредни мазнини.

32. В свитъка за свободните отговори запишете кое е общото, за което се говори в двата текста.

33. В свитъка за свободните отговори в рамките на 3-4 изречения формулирайте СОБСТВЕНА теза по една от посочените теми:

Затлъстяването сред младите хора
Здравословното хранене

34. В свитъка за свободните отговори запишете сбито и кратко (в резюме) основното в съдържанието на текст 1.

35. За всяко празно място изберете най-уместната от думите и я запишете срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори.

Дълги векове за учените било ..... (А) на какво се дължи големият брой столетници в средиземноморските страни. Отговорът вероятно е в голямото количество морски продукти в менюто, които доставят в организма необходимите за живота мастни киселини. Ако се храним ..... (Б) и водим ..... (В) начин на живот, човешкият организъм сам ..... (Г) балансира мазнините чрез вътрешни механизми.

- А) догадка, загадка, гатанка
- Б) правилно, вярно, икономично
- В) здравомислещ, здравословен, здравен
- Г) успешно, неуспешно, убедително

36. В свитъка за свободните отговори срещу съответната буква запишете правилните форми на думите, поставени в скоби.

А) Членуване

При всяка разходка из залите на (Национална художествена галерия) може да се види как модерното изкуство премества (фокус) на сетивното възприятие от (живопис) към графиката.

Б) Местоимения

Говореха за един от отличниците на випуска ни, но така и не успях да разбера за (кой/кого) точно ставаше дума.

Разговорът с кандидата, (чийто/чиито) документи бяха получени още преди месец, продължи цели два часа.

След приключване на квалификационния курс всеки участник ще получи (своя, неговия) сертификат.

В класната стая влезе новото момиче и учителката (го/я) представи на целия клас.

В) Учтивя форма

Госпожо Томова, Вие сте (поканен) на семинара от ръководството на фирмата, затова бихте ли ни (изпратил) писмено информация, ако сте (съгласен) с нашите условия?

37. В текста са пропуснати САМО ПЕТ препинателни знака. Препишете текста в свитъка за свободните отговори, като поставите пропуснатите знаци.

В свое интервю режисьорът Теди Москов споделя Аз съм постоянно в движение не спирам. Ако пусна корени няма да мога да тръгна. Аристотел, ученикът на Платон е вярвал, че философията може да се практикува само в движение, поради което с учениците си е обикалял в кръг. Така съм устроен – постоянно да пътувам.

Прочетете откъса от стихотворението „Хаджи Димитър“ и изпълнете задачите към него (38. задача и 39. задача)!

38. В свитъка за свободните отговори посочете с ЦИТАТИ от текста ДВА примера, които подкрепят твърдението, че в цитирания откъс е представено страданието на героя.

Жив е той, жив е! Там на Балкана,
потънал в кърви лежи и пъшка
юнак с дълбока на гърди рана,
юнак във младост и в сила мъжка.

На една страна захвърлил пушка,
на друга сабля на две строшена;
очи темнеят, глава се люшка,
уста проклинат цяла вселена!

Лежи юнакът, а на небето
слънцето спряно сърдито пече;
жътварка пее нейде в полето,
и кръвта още по-силно тече!

Жътва е сега... Пейте, робини,
тез тъжни песни! Грей и ти, слънце,
в таз робска земя! Ще да загине
и тоя юнак... Но млъкни, сърце!

39. В откъса от стихотворението се откроява символиката на пространството. В свитъка за свободните отговори със СВОИ ДУМИ посочете ДВА примера, които подкрепят твърдението за пространствено противопоставяне.

40. Свържете името на героя с името на автора, от чиято литературна творба е съответният герой. В свитъка за свободните отговори срещу съответната буква запишете името на автора.

А) Нягул	Йордан Йовков
Б) Рафе Клиначе	Димитър Димов
	Димитър Талев
	Елин Пелин

Свържете името с литературната творба, от която е съответният герой. В свитъка за свободните отговори срещу съответната буква запишете заглавието на творбата.

В) Макс Ешкенази	„Чичовци“
Г) Иван Селямсъзът	„Бай Ганьо“
	„Тютюн“
	„Песента на колелетата“

Свържете заглавието на всяка от творбите с нейния автор. В свитъка за свободните отговори срещу съответната буква запишете името на автора.

Д) „Левски“	Христо Ботев
Е) „Борба“	Димчо Дебелянов
	Пейо Яворов
	Иван Вазов

41. Прочетете стихотворението „Кино“ от Никола Вапцаров и в свитъка за свободните отговори напишете аргументативен текст в обем до 4 страници на тема „Животът и изкуството“. Преди текста отбележете жанра му – интерпретативно съчинение или есе.

Отвънка беше шум
и светеха реклами.

В афиша
пишеше:

„Една човешка драма.“

Отвънка беше шум
и конника на Крум
се потеше
от стискане
в дланта ми.

И стана тъмно.
В белия квадрат
лъва на „Метро“
сънно се прозина.
И изведнъж – шосе,
след туй гора
и в дъното небе –
просторно-синьо.

И на шосето,
точно на завой,
се срещат две луксозни лимузини.
Това е нашия герой
и нашта героиня.

След удара
излиза джентълмен
и взема във ръцете си челични
като перце примрялото момиче.

Отваря си очите –
те горят,
премрежват се
и гледат небосвода.
Да видиш ти какво момиче, брат –
като жребица от разплодник!...

В дърветата –
разбира се, славей.
Ръми над тях спокойно синината.

Примамлива и мека зеленей
оттатък шанците
тревата.

Един размазан Джон
целува сладно Грета.
По устните му
сладостна лига...
Стига!

Къде е тука нашата съдба?
Къде е драмата?
Къде съм аз? Кажете!
В гърдите ни опрян е за стрелба
на времето барутно пистолета.

Та можем ли да любим
и скърбим
с наивната ви лековерност?
Гърдите ни са пълни с дим,
а дробовете ни – с каверни.

Така ли срещаме на път
любимите си,
с лимузини?
Изгрява любовта ни
в труд –
сред дим,
сред сажди
и машини.

И после... сивия живот,
борба за хляб;
мечти неясни;
и вечер – тясното легло,
в което неусетно гаснем...

Това е то.
Това е драмата.
Останалото –
е измама.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

21 май 2014 г.

Ключ с верните отговори

Въпроси с избираем отговор

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	Г	1
2.	Б	1
3.	А	1
4.	В	1
5.	Б	1
6.	В	1
7.	Г	1
8.	Б	1
9.	А	1
10.	Г	1
11.	В	1
12.	В	1
13.	А	1
14.	В	1
15.	Г	1
16.	В	1
17.	А	1
18.	Г	1
19.	Г	1
20.	В	1
21.	В	1
22.	Б	1
23.	Б	1
24.	В	1
25.	А	1
26.	В	1
27.	Г	1
28.	А	1
29.	Б	1
30.	В	1

Въпроси със свободен отговор

Въпрос №	Верни отговори	Брой точки
31.	Б, В, Е, З	4 т.
32.	храненето здравословните и нездравословните храни здравословното хранене как да се храним здравословно	1 т.
33.	Теза	2 т.
34.	Текст	4 т.
35.	А) загадка Б) правилно В) здравословен Г) успешно	4 т.
36.	А) Националната художествена галерия, фокуса, живописиста Б) кого, чиито, своя, го В) поканена, изпратили, съгласна	10 т.
37.	В свое интервю режисьорът Теди Москов споделя: „Аз съм постоянно в движение, не спирам. Ако пусна корени, няма да мога да тръгна. Аристотел, ученикът на Платон, е вярвал, че философията може да се практикува само в движение, поради което с учениците си е обикалял в кръг. Така съм устроен – постоянно да пътувам.“	5 т.
38.	<u>Възможни отговори:</u> „потънал в кърви лежи и пшшка/юнак с дълбока на гърди рана“ „очи темнеят, глава се люшка,/уста проклинат цяла вселена“ „и кръвта още по-силно тече“	2 т.
39.	<u>Възможни отговори:</u> Балкана – полето небето / слънцето – земята / Балкана	2 т.
40.	А) Йордан Йовков Б) Димитър Талев В) „Тютюн“ Г) „Чичовци“ Д) Иван Вазов Е) Христо Ботев	6 т.
41.	Текст	30 т.